

Institutionen för handel och företagande

TENTAMEN

Kurs: Mikroekonomi G1N

Examinationsmoment: salstentamen

Kurskod: NA124G

Högskolepoäng för tentamen: 6

Datum 2024-05-28

Tentamenstid 14.15-19.30

Ansvarig lärare: Jonna Rickardsson

Berörda lärare: Jonna Rickardsson, Lars Pettersson, Peter Njekwa Ryberg

Hjälpmedel/bilagor: Högskolans miniräknare

Övrigt: Flervalsfrågor svaras på svarsbladet i tentamen. Övriga frågor ska skrivas på rutat skrivpapper.

- Anvisningar
- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
 - ☐ Ta nytt blad för varje ny fråga
 - ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
 - ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
 - ☒ Numrera lösbladen löpande.
 - ☒ Använd inte röd penna.
 - ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser: F: 0–50 p, E: 50–54, D: 55–59, C: 60–69, B: 70–79, A: 80–90

Kryssa i frågorna du har svarat på:

Fråga	MC	B1	B2	B3	B4	B5	Totalt
Svarat							
Max Poäng	20	14	16	18	12	10	90
Poäng							

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt: 13

A. Multiple Choice (flervalsfrågor) (20 poäng, 1 p per fråga)

1. Den logiska följden av principen om begränsade resurser (the scarcity principle) är att

- A) man aldrig kommer att vara nöjd med vad man har.
- B) när välstånd ökar blir det mindre nödvändigt att göra avvägningar.
- C) val måste göras.
- D) när välstånd minskar blir det mindre nödvändigt att göra avvägningar.
- E) resurserna måste göras obegränsade.

2. Vad är korrekt vid marknadsjämvikt (equilibrium)?

- A) Efterfrågan är större än utbudet
- B) Priset är så lågt att konsumenterna köper all tillgänglig vara
- C) Mängden varor som producenter vill sälja är lika med mängden varor som konsumenter vill köpa
- D) Regeringen ingriper för att stabilisera marknaden
- E) Det existerar inga externa kostnader eller nyttor

3. Vad menas med marginalnytta?

- A) Den totala nytta som en individ får från konsumtion av en vara
- B) Den ytterligare nytta som erhålls från konsumtion av ytterligare en enhet av en vara
- C) Nyttan som uppmätts per enhet
- D) Skillnaden i nytta mellan två olika produkter
- E) Den minskade nytta som följer av ökad produktion

4. Vilken av följande är INTE en karaktäristisk egenskap för en perfekt konkurrens?

- A) Många köpare och säljare
- B) Produktdifferentiering
- C) Fri etableringsrätt
- D) Fullständig information
- E) Inga ingripanden av regeringen

Flervalsfrågorna fortsätter på nästa sida.

5. Vad betyder priselasticitet?

- A) Hur känslig mängden som efterfrågas är för en prisförändring
- B) Elasticiteten av produkten själv
- C) Hur priset förändras när produktionskostnaderna förändras
- D) Förhållandet mellan pris och kvalitet
- E) Hur snabbt priser anpassar sig efter marknaden

6. Vilket av följande påståenden om fast kostnad är korrekt?

- A) Den varierar med produktionsvolymen
- B) Den är noll i produktionen
- C) Den inkluderar materialkostnader
- D) Den ändras inte när produktionen ökar eller minskar
- E) Den är direkt kopplad till antalet producerade enheter

7. Vad innebär alternativkostnad?

- A) Kostnaden för att inte välja näst bästa alternativet när ett beslut fattas
- B) Kostnaden för att anställa mer arbetskraft
- C) Kostnaden för råvaror
- D) De ekonomiska fördelarna som går förlorade när man väljer ett alternativ
- E) Kostnaden för att investera i teknik

8. Vad menas med en "normal vara" inom ekonomin?

- A) En vara vars efterfrågan ökar när inkomsten ökar
- B) En basvara som alltid behövs, oavsett ekonomisk situation
- C) En lyxvara
- D) En vara vars pris inte förändras över tid
- E) En vara som inte påverkas av marknadsförändringar

Flervalsfrågorna fortsätter på nästa sida.

9. Vad beskriver bäst "externa effekter"?

- A) Fördelar eller kostnader som påverkar personer som inte är direkt involverade i en ekonomisk transaktion
- B) Yttre faktorer som väder som påverkar jordbruket
- C) Internationella händelser som påverkar inhemsk ekonomi
- D) Effekter av regeringspolitik på utbud och efterfrågan
- E) Effekterna av inflation på import och export

10. Vad är en oligopolmarknad?

- A) En marknad där många små företag konkurrerar om kunder
- B) En marknad kontrollerad av ett enda företag
- C) En marknad där ett fåtal stora företag dominerar och påverkar priser
- D) En marknad där regeringen bestämmer alla priser
- E) En fri marknad utan regler

11. Vilket av följande påståenden beskriver bäst den rationella beslutsregeln för konsumtion?

- A) Konsumenter bör spendera all sin inkomst på en enda produkt.
- B) Konsumenter bör spendera sin inkomst på så många olika produkter som möjligt.
- C) Konsumenter bör fördela sin inkomst så att marginalnyttan per spenderad enhet är högre för en produkt än för alla andra.
- D) Konsumenter bör fördela sin inkomst så att marginalnyttan per spenderad enhet är densamma för alla köpta varor.
- E) Konsumenter bör aldrig spendera all sin inkomst för att maximera sin nytta.

12. Vad är en konsuments reservationspris för en vara?

- A) Det högsta pris till vilket en säljare är villig att sälja en vara.
- B) Det lägsta pris till vilket en konsument är villig att köpa en vara.
- C) Det högsta pris till vilket en konsument är villig att köpa en vara.
- D) Det genomsnittliga priset på marknaden för en jämförbar vara.
- E) Det pris till vilket en vara säljs oftast på en auktion.

Flervalsfrågorna fortsätter på nästa sida.

13. Vad är "normal vinst" i nationalekonomiska termer?

- A) Den vinst som ett företag rapporterar i sin finansiella redovisning.
- B) Den vinst som överstiger företagets totala kostnader och kapitalkostnader.
- C) Den vinst som krävs för att täcka alla utgifter inklusive alternativkostnader för produktionsfaktorer.
- D) Den minimivinst som krävs för att ett företag ska förbli i verksamhet.
- E) Den vinst som ett företag gör efter skatt.

14. Vad representerar en indifferenskurva i ekonomisk teori?

- A) En kurva som visar olika kombinationer av två varor där priset för båda varorna är detsamma.
- B) En kurva som visar relationen mellan pris och kvantitet för en vara.
- C) En kurva som visar olika kombinationer av två varor som ger konsumenten samma nivå av nytta.
- D) En kurva som visar den maximala konsumtionen en konsument kan uppnå med en fast inkomst.
- E) En kurva som visar förändringar i konsumentens inkomst och dess effekt på konsumerade kvantiteter.

15. Anta att marknaden för bärbara datorer har efterfrågefunktionen $Q=500-2P$ och utbudsfunktionen $Q=3P-150$. Vad är jämviktspriset?

- A) 125
- B) 130
- C) 150
- D) 175
- E) 200

Flervalsfrågorna fortsätter på nästa sida.

16. Om ett företag har den totala kostnaden $TC=100+20Q+Q^2$, vad är dess marginalkostnad (MC) när $Q=10$?

- A) 40
- B) 50
- C) 60
- D) 70
- E) 80

17. En producent säljer sin produkt på en perfekt konkurrensmarknad till ett pris av 50 kronor per produkt. Företagets totala kostnadsfunktion är $TC=500+10Q+0.5Q^2$. Hur många enheter bör de producera för att maximera vinsten?

- A) 40
- B) 50
- C) 60
- D) 70
- E) 80

18. Anta att en ekonomi enbart kan producera två varor: kläder och verktyg. Produktionsmöjlighetslinjen mellan kläder (på y-axeln) och verktyg (på x-axeln) är linjär och nedåtlutande. Om ekonomin fullt ut använder sina resurser och produktionskapaciteten kan beskrivas med linjen $y=100-2x$, där y är antalet klädenheter och x är antalet verktygsenheter. Vilket av följande påståenden är sant om produktionen i denna ekonomi?

- A) Ekonomins produktion av verktyg och kläder är inte begränsad av några resurser.
- B) För varje 10 enheter av kläder som inte produceras kan ekonomin producera 5 ytterligare verktygsenheter.
- C) För varje 10 enheter av verktyg som produceras, måste ekonomin avstå från produktionen av 5 enheter kläder.
- D) Den maximala produktionen av verktyg är 100 enheter, medan den maximala produktionen av kläder är 50 enheter.
- E) Ekonomins resurser tillåter inte simultan produktion av kläder och verktyg.

Flervalsfrågorna fortsätter på nästa sida.

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

19. Utgå igen från informationen i fråga 18. Vad är den här ekonomins alternativkostnad för att producera en till enhet kläder i enheter verktyg?

- A) 2 verktygsenheter
- B) 5 verktygsenheter
- C) 10 verktygsenheter
- D) 0.5 verktygsenheter
- E) 0.2 verktygsenheter

20. Clara och Daniel är bönder som kan odla potatis eller morötter på sina gårdar. Clara kan odla 100 kg potatis eller 200 kg morötter på en dag, medan Daniel kan odla 150 kg potatis eller 100 kg morötter. Vem har en relativ fördel i att odla morötter?

- A) Clara
- B) Daniel
- C) Båda har samma relativa fördel
- D) Ingen har en relativ fördel
- E) Det går inte att avgöra med given information

Svarsblad för Multiple Choice (flervals-) frågorna

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	

Namn: _____ Personnummer: _____

Fråga B1.Elasticiteter (14 poäng)

Anta att du är ansvarig för att sätta avgifterna för Öresundsbron. För närvarande är avgiften 50 kronor per passage/resa, och det sker 200 000 passager per timme över bron. Om priselasticiteten för efterfrågan på dessa passager är 1.5 och du höjer avgiften med 20 procent, vad kommer hända med

- A) antalet passager per timme? [2 poäng]
- B) den totala utgiften/intäkten? [2 poäng]
- C) Är efterfrågan på dessa passager elastisk eller inelastisk när priselasticiteten är 1.5? Motivera baserat på dina uträkningar i A) och B). [3 poäng]

Anta nu att priselasticiteten istället är 0.5. Hur skulle då en 10-procentig ökning av avgiften påverka

- D) antalet passager per timme? [2 poäng]
- E) den totala utgiften? [2 poäng]
- F) Är efterfrågan på dessa passager elastisk eller inelastisk när priselasticiteten är 0.5? Motivera baserat på dina uträkningar i D) och E). [3 poäng]

Fråga B2. Marknadsreglering (16 poäng)

Anta att marknaden för enrumslägenheter i en stad kan beskrivas med följande efterfråge- och utbudsfunktioner där P är månadshyran i euro:

- Efterfrågefunktion: $Q=1000-2P$
 - Utbudsfunktion: $Q=4P-200$
- A) Skriv om efterfråga- och utbudsfunktionerna med pris (P) som en funktion av kvantitet (Q) istället. [2 poäng]
- B) Bestäm jämviktspris och jämviktskvantitet. [2 poäng]
- C) Räkna ut konsumentöverskottet, producentöverskottet och det totala ekonomiska överskottet när marknad är i jämvikt/oreglerad. Visa även i en figur. [4 poäng]

Nu inför staden ett hyrestak på 150 euro.

- D) Vilken kvantitet efterfrågas och vilken kvantitet erbjuds vid detta pris? Bestäm efterfrågeöverskottet. [2 poäng]
- E) Beräkna konsumentöverskottet och producentöverskottet efter introduktionen av hyrestaket. [2 poäng]
- F) Bestäm dödviktsförlusten som uppstår till följd av hyrestaket. Visa även i figur. [2 poäng]
- G) Diskutera potentiella (positiva och negativa) effekter av hyresregleringen. [2 poäng]

Fråga B3. Vinstmaximering (18 poäng)

Antag att du äger och driver ett litet hotell som ligger i centrala Malmö. Den 4-11 maj genomfördes Eurovisionveckan i Malmö med olika arrangemang i centrala Malmö under hela veckan som avslutades med finalen i tävlingen lördag den 11:e maj. Eurovisionsveckan lockar väldigt många besökare till Malmö under den aktuella veckan och dessa kunder skiljer sig från de kunder du har en "vanlig vecka". Skillnaden i betalningsvilja för att hyra ett rum för en natt visas i tabellerna:

<i>Hotellkunder en vanlig vecka</i>	
Hotellkund	Betalningsvilja/natt
A	2800 kr
B	2400 kr
C	2000 kr
D	1600 kr
E	1200 kr
F	800 kr

<i>Eurovisionsbesökare</i>	
Hotellkund	Betalningsvilja/natt
G	3500 kr
H	2900 kr
I	2300 kr
J	1700 kr
K	1100 kr
L	500 kr

Marginalkostnaden för en hotellnatt är 1150 kr.

- Vad är vinstmaximeringsvillkoret för ett företag under fri (fullständig) konkurrens respektive monopol, dvs. villkor som är kopplat till den vinstmaximerade kvantiteten? På vilket sätt skiljer sig förutsättningen för monopolföretag från konkurrensföretag när de väljer vilken kvantitet de producerar vid vinstmaximering? (3 poäng)
- Antag att marknaden är under fri (fullständig) konkurrens och det finns en mycket stor mängd hotell som inte samarbetar som erbjuder likadana hotellrum som du gör. Vad blir pris, kvantitet och konsumentöverskottet på marknaden under en *vanlig vecka*? (3 poäng)
- Antag att ditt hotell har lyckats väldigt bra med produktdifferentiering så att gästerna som vill bo hos dig upplever ditt hotell som monopol. Om du nu sätter ett monopolpris under en vanlig vecka, vad blir pris, kvantitet och konsumentöverskott? (3 poäng)
- Antag att du (monopolist) under Eurovisionveckan *inte kan* skilja mellan de båda grupperna av konsumenter. Vilket pris kommer du då att sätta för en hotellnatt och hur stor blir kvantiteten? (3 poäng)
- Antag att du (monopolist) under veckan för Eurovisionveckan *kan* skilja de båda grupperna av konsumenter. Vilket pris kommer du då att erbjuda de "vanliga kunderna" respektive "Eurovisionsbesökare"? Och vilken kvantitet (antal rum) kommer du hyra ut till respektive grupperna av kunder? Beräkna också *konsumentöverskotten* för respektive kundgrupp (6 poäng)

Fråga B4.Spelteori (12 poäng)

Vi tänker oss nu en oligopolmarknad där det finns två företag (detta kallas ibland duopol). Företagen, som vi kallar A och B, väljer mellan två prisstrategier som är att antingen sätta ett lågt pris eller ett högt pris. De påverkas båda av hur konkurrenten gör och de har båda samma val, dvs. att sätta ett högt eller lågt pris. En matris över vilka förväntade vinster de kan räkna med är enligt nedan.

		B:s strategier	
		B sätter lågt pris	B sätter högt pris
A:s strategier	A sätter lågt pris	Vinst för B=10 Vinst för A=10	Vinst för B=1 Vinst för A=20
	A sätter högt pris	Vinst för B=20 Vinst för A=1	Vinst för B=15 Vinst för B=15

- Vad blir s.k. dominant strategi för A respektive B? Förklara och motivera ditt svar utifrån hur A respektive B ser på sitt val utifrån konkurrentens alternativ till prisstrategi. (3 poäng)
- Vad blir Nashjämvikten i matrisen? (3 poäng)
- Om vi nu antar att A och B kommer att göra upprepade spel och möta varandra återkommande med samma förutsättningar, hur ska vi då förvänta oss att A och B agerar? Vilken strategi kommer A respektive B att välja? (3 poäng)
- Under vilka förutsättningar kommer A och B båda att välja att sätta högt pris? Om A och B väljer att sätta högt pris, hur ser förutsättningarna ut för att den strategin kommer att väljas långsiktigt för A respektive B, dvs. kan vi förvänta oss att detta är en långsiktigt stabil jämvikt eller kommer finns det skäl att anta att A eller B kommer välja den andra strategin och sätta lågt pris? (3 poäng)

Fråga B5. Arbetsmarknaden (10 poäng)

Ett företag tillverkar kylskåp på en fri marknad. Kylskåpen säljs för 5000 kr styck (vi bryr oss inte om tillverkningskostnaden) och den konkurrenskraftiga marknadslönen är 32 000 kr per månad.

Antalet kylskåp som tillverkas beror på antalet anställda arbetare enligt tabellen nedan:

Antal arbetare	Kylskåp/månad
0	0
1	10
2	19
3	27
4	34
5	40
6	45

- a) Vad är den marginella produkten (MP) hos den tredje arbetaren? [2 poäng]
- b) Vad är värdet av den marginella produkten (VMP) hos den andra arbetaren? [2 poäng]
- c) Givet försäljningspriset och marknadslönen, hur många arbetare borde företaget anställa? Hur många kylskåp kommer tillverkas? [2 poäng]
- d) Företaget funderar på att köpa en robot som kan tillverka kylskåpen, i stället för det antal arbetare som anställs i uppgift c).

Roboten kostar 120 000 kr per månad och tillverkar lika många kylskåp som arbetarna i uppgift c). Med minst hur mycket behöver lönen minska för att det ska vara billigare för företaget att behålla sina arbetare och strunta i att köpa en robot? [4 poäng]